

Zerkubia Günlükleri - 2 - Yesur

Emin Reşah

(Yesur) hayatının onikibinyediyüzüncü gününde güneşten önce uyandı. Saate bakıp tekrar uyumaya çalıştı ama beyni harekete geçmişti. Bir süre gözleri kapalı bekledi. *Memento mori*. Şu an ölmüş olsam ne olurdu. Her sabah beş dakikasını bu soruya ayırmaya çalışıyordu. *Bir şey olmaz. Vasiyetimi yazdım zaten.*

Gözlerini açtığı anda tavandaki ekran çalışmaya başladı. Haberleri okuyordu. Yine kimseye ait olmayan ortada kalmış dertleri herkesin derdi yapmaya çalışıyorlar. Sahipsiz dertleri sahiplenelim.

Biraz daha tembellik etmek istedi ama yatağı kendini toplama sinyalleri vermeye başladı. *Otmaya devam etsem beni de içine alır mı* diye düşündü. Bunu denemeliyim bir gün. Tam toplanırken içine tekrar yatmalıyım. Belki eğlenceli olur.

Kalktı. Saati kanındaki oksijen değerinin düşük olduğunu söyledi. Baş ağrısı ve tembelliğin sebebi bu olmalıydı. Kendini de buna inandırmak için saatine doğru *akşam içtiğimden olabilir* dedi.

Yatak hızlıca kendini toplayıp bir masaya dönüştü. İçecek robotu içeri girdi. *Kahveniz hazır efendim*. Karnından çıkardığı kupanın kenarları kirliydi. *Başka bir kupa istiyorum. Bu kirli*. Robot *tamam efendim* diyerek adama bir sulandırılmış espresso daha çıkardı. *İnsan olsan terslerdin, suratını ekşitirdin, şu saatte kirli kupa kavgası yapardık seninle* dedi. *İyi ki varsın sevgili robot*. Robot cevap vermedi. İçecek robotları pek konuşkan değildi.

Elinde kupayla banyoya girdiğinde saati hemen *bugün vaktimiz sınırlı efendim* dedi, *lütfen banyoda çok kalmayalım*. Bu saatle ne zaman *biz* olduk diye düşündü. Banyosu küçüktü. Klozet toplandı duşa dönüştü. Duş toplandı, bir kurutma makinesi çıktı. Dişlerini mavi bir ışıkla temizledi. Dün akşam istediği kıyafetler gelmişti, onları giydi. Kirlileri (Kıyafet Merkezi)ne gönderdi.

Evler küçüldükçe daha pahalı oluyor diye düşündü. Bundan daha ufağında yaşamak mümkün mü acaba? 7 metrekairelik bir ev vardı geçen, tek odadan ibaret ve evin kendisi büyük bir robot. Duvarlar tamamen ekran.

Eskiden büyük ev statü göstergesiymiş. Boşluğa para veriyormuş insanlar. Garip.

Düşüncelere daldığını gören saati konuşmaya başladı. *Beyin dalgalarından anlıyorlar. Dikkatim dağılınca da böyle yapıyor.*

Saat 10'da iki ihaleye gireceksin. 11'de spor salonunda olmak istedin. 12'de (Binler Meclisi)'nin toplantısı var. Güneş bugün 12:16'da zirvede olacak, jümre ayinine katılman için mecliste beş dakika izin verecekler. Oturum aralarla dörde kadar devam edecek. Akşam (Fanur)'la görüşeceksin. (Yedi Kollu Şamdan)'da yemek ve (Seksensekiz Oda)'da özel buluşma ayarladım.

(Yedi Kollu Şamdan)'ı sevmiyorum dedi (Yesur). Başka bir yer ayarlasana. (Fanur)'un psikolojisi nasılmış, hala depresyondaysa özel görüşme istemez.

Tamam efendim, istediğin değişiklikleri yaparım.

Yorucu bir gün olacağını düşündü. Bir şirket ihalesi, bir de temel gıda ihalesine girecekti. Onlara çalışması gerekiyordu.

Kahvaltıda ne yemek istersiniz efendim? dedi saat. *Bu saatin psikolojisinde bir anormallik var. Bir sen, bir siz, bir efendim. Robotların insanlarla anlaşabilmesi için insana benzer davranışlar göstermesi gerektiğini, bunun için de psikolojileri olması gerektiğini düşünen teknoloji insanları empati çipleri adı verilen cihazlar yapmışlar ve bu robotlara takmışlardı. Bu empati çipleri zaman zaman bozuluyordu. Sahiplerine aşık olup sabahtan akşama ona şiir okuyan saatler vardı. Kimisi sahibinin sert komutlarından dolayı ezikleşiyor ve kimliğini kaybedip ses çıkaramaz oluyordu. Bazı saatler de depresyona giriyordu. Robot psikolojisi diye bir alan ortaya çıkmıştı. Elektronik cihazların sahipleri için faydalı olmasına çalışıyorlardı. Bundan önceki saati depresyona girmişti. Saat çalışmayı bırakmış, ömrünü bir adamın kolunda onun komutlarıyla tüketmek istemediğini, bunun varoluşun özüne aykırı olduğunu söylemeye başlamıştı. (Yesur) saati bir psikoloğa götürdükten sonra, iflah olmayacağını anlayıp bir saat manastırına yollamıştı. Saat manastırlarında günler süren meditasyonlar yapıyorlar ve birbirlerine varoluşun anlamıyla ilgili konuşmalar yapıyorlardı. Güneşe bırakılıp şarj edilmek dışında dertleri olmadığı için kısa zamanda aydınlandıklarını söylüyorlardı. (Yesur) saat için aydınlanmanın bozulmaktan ne farkı olduğunu bilmiyordu ama aydınlanırsa geri gelip, kendisini bu konuda aydınlatacağını düşündüğü için eski saatini manastıra göndermişti.*

Saat yeniden *kahvaltı* derken cevap verdi. *Protein istiyorum, tok tutsun, mesela et veya tavuk vardı sanırım, kekikli tavuk yapabilir mi dolap? Evet efendim, yapabilirmiş.*

– Yanına da biraz nar ve mısır istiyorum – Nar var ama dolapta mısır yok efendim. Yerel dağıtıcıda kalmamış.

(Yesur) yerel dağıtıcıdan şikayet etmeyi düşündü. Bunun yerine belki de ihaleye girip, bir sonraki dönem kendi mısırını kendi getirmeliydi.

– Yerel dağıtıcının ihalesi ne zaman bitiyor, öğrenebilir misin? – Dört ay sonra efendim.

- Efendim demeyi bırakır mısın? Kendimi köle sahibi gibi hissediyorum. – Tamam.
- İhaleyi ne kadara almışlar. – Kişi başı günlük 21 sester. Yıllık 11 milyon sester.
- Ucuza almışlar. Puanları ne kadar? – 4 nokta 2.
- Puanları da düşük. Geçen sene de bunlar mı almış? – Hayır. Dağıtıcı firma bu yıl yenilendi efendim. İhalede geçen seneki 12 milyon sester istemiş.
- Anladım.

Ücretli gıdayla temel gıdayı subvanse edebileceklerini düşündüler ama olmadı tabii. Hepimizin bildiği oyunlar bunlar diye söylendi kendi kendine.

Zerkubia’da temel ihtiyaçların dağıtımını şirketler yapıyordu. Bir bölgedeki bin ila onbin kişi için yıllık ihale açılıyor, bu insanların temel gıda ihtiyacını karşılama göreviyle beraber, bu insanların *ilk alışveriş noktası* olma hakkını da bu şirketler alıyordu. Temel gıda için devletten destek alıyorlar ve en az destek fiyatı veren şirket ihaleyi alıyordu. Bunun yanında bir de puanlama mekanizması vardı. Temel gıdanın bulunmayışı şirketlerin hakkının iptaline veya bir sonraki ihaleden men edilmesine sebep oluyordu.

Temel gıdanın günlüğü 20-25 sester arası değişirken 21 sester fiyat vermek ticari risk anlamına gelir. Bunu da ücretli gıdadaki kârı düşünerek yapıyorlar ama tutmuyor tabii.

- Mısır için ödemeli sipariş verebiliyor musun? – Merkezi depodan gelmesi gerekiyor efendim, akşama gelebiliyormuş o da.
- Tamam. Mısır siparişi ver. Sanırım genel bir sorun var bu konuda. Bunların temel gıda ihalesini hatırlatmana da gerek yok, ben bunlarla yarışmam. Mahalleyi besleyeceğiz diye iflas ederiz. – Tamam efendim.
- Kekikli tavuk yanına keçi sütü latte. Ekvador kahvesi varsa ondan. – Tamam, beş dakikaya hazır efendim.

İçinden saate *tamam efendim* demek geldi. Öfkelendiğini hissetti. İki nefes alıp rahatladı.

Az sonra kahvaltısı geldi. Gündür masaya dönüşen yatakta veya gece yatağa dönüşen masada yedi. Ekrandan o günkü akışını seyretti. Sosyal medyanın nostalji günlerinden biri. İnsanlar yirmi yıl önceki hayatlarını paylaşıyordu.

(Yesur) kahvaltı toplandıktan sonra tabletinden çalışma belgesini açtı. Mali müşavirine 9’da toplantı yapmak istediğini söylemişti, ondan önce biraz çalışabilirdi. Odadaki ekranlara belgeler yansdı. İlk girmek istediği ihale bir inşaat şirketinin ölen ortaklarından birinin hissesi içindi. Adamı uzaktan tanıyordu. Beyin kanaması geçirmiş. Bir süre hasta yattıktan sonra öldü.

Şirketin yüzde yirmibeş hissesi satılıyordu. Şirketin belgelerini açtı. Geçen yılki cirosu 3.2 milyar Sester, adama düşen 800 milyon, bunun da %5’i kârdır. Yıllık 40 milyon. İnşaat işlerinde kar belli, ne artar, ne eksilir. Garanti iş. Yıllık 40

milyon için en fazla 1 milyar sester verilebilir. Bunun yarısını krediyle çözecek... Yarısı için de gıda şirketinden hisse satsam.

Durdu. Tabletinden banka hesaplarını açtı. Birinde ikiyüzelli milyon sester görünüyordu ama vadesi yakında dolacak bir ödemesi vardı. Elinde en fazla yüz milyon nakit vardı. Bununla bu ihaleye nasıl girebilirim diye düşündü.

Sonra *ben verebileceğim fiyatı vereyim, bazen kalıyor böyle, girmiyor kimse ihaleye* diye konuştu kendi kendine. Hesapları tekrar açtı, şirket hisselerini satabileceği değerlere baktı, kredi faizlerine baktı. Faizsiz, kar ortaklığı kredilerine baktı. Cebinden hiç para çıkmadan 1 milyar sester verirse, önümüzdeki yirmi yılın karının %80'ini bırakması gerekiyordu ama bunun incelemesi uzundu ve reddetme ihtimalleri yüksekti. Bu işi son güne bıraktığı için suçluluk hissetti. Tekrar faizli kredilere baktı.

Sonunda yediyüz milyon Sester fiyat vermeye karar verdi. Diğerleri muhtemelen gülecekti ama diğerleri olursa. Bazı durumlarda nakit problemi yaşadıklarından ihaleye girmiyorlardı. Bu zamana kadar böyle büyümüştü. Önceki gıda dağıtım şirketinin hisselerini normal fiyatından hayli ucuz almış, sonra normal fiyatından satmıştı. Hayatında bir defa olmuş ama olmuştu. İhale ve finans işlerinin bu kadar şeffaf olduğu bir düzende piyasanın çok verimli olmasını beklerdiniz ama zaman zaman, bilhassa büyük ihalelerde şirketler risk almayabiliyordu. *Bakalım buna kimler girecek.*

İkinci ihale bir gıda dağıtım ihalesiydi. Şirket ihalesinde verebileceği en yüksek fiyatı düşünen (Yesur), gıda dağıtımında verebileceği en düşük fiyatı belirlemeye çalıştı. Beşbin kişilik bir mahallenin gıda dağıtımını yapacaktı. Yarısında otomatik dolap olmadığı için dronlar kullanılacak. *Kişi başı 23 sester desek.* Temel gıda fiyatlarını her gün takip ediyordu. *Dron masrafları da olur. 25 diyelim. Bir ailenin robot dolabı yoksa ücretli gıda da almıyorlar. Bunu da üçbin kişiden hesap edelim. Ücretli gıdadan kişi başı günlük 5 Sester kar etsek. Günlük 15bin de buradan gelir. Bu 15binin yarısından feragat etsem... 10binden feragat etsem, kişi başı 2 Sester de buradan indirim yaparım. Bu da dron masraflarını karşılar. Kişi başı 23 Sestere kadar inebiliriz burada.* Bir de (Mustem)e sorayım.

Saat 9'a çeyrek vardı. Kalkıp iki üç adım attı. Saatinden bir *keçi sütü cafe latte* daha istedi. Ekranların birine *haberleri aç* dedi. Sabah haberlerinde dünkü maçların sonuçlarını veriyordu. Bunu görünce *tamam, kapat, sosyal akışı aç* dedi. Tanıdıklarının neler yaptığına baktı.

Saatine – (Fanur)dan haber var mı dedi. – Hayır efendim, hala uyuduğunu söylediler.

– Bu saate kadar uyuyorsa depresyondadır o, bence başka birini ayarla akşama. (Remin) nasıl? – İlişkisi var efendim.

– Hadi ya, haberim yoktu. (Denef)? – O da ülke dışında görünüyor.

– Başka birini bul o zaman. Bu akşamı yalnız geçirmek istemiyorum. – Tamam

efendim.

Saat 9'u birkaç dakika geçerek Mali Müşaviri (Mustem)den görüntülü arama geldi. Kısa bir nasılsınız efendim faslından sonra ihaleler konusu açıldı.

– (Desdemon İnşaat) ihalesi iptal edilebilir. – Neden dedi (Yesur).

– Hisse dağılımlarına baktınız mı? – %25 hisse satılacak, değil mi?

– Diğer hisseler? – Hayır bakmadım. Çok mu zor insanlar?

– İki oğlunun %15 hissesi var. Bu konuda mali müfettişler görevlendirilmiş diye duydum. Aynı şirkette hem baba, hem çocukların hisse sahibi olmasını incelemeye almışlar. – Aaaa, bunu farketmedim hayır.

– Çocukların hisse devirleri incelenecekmiş. Muhtemelen izah edemezler, o zaman onların hisseleri de satışa konur.

(Yesur) biraz durdu.

– Neden böyle yapıyorlar, risksiz bir %5 almak varken. Bu çaptaki bir miras kaçakçılığı herkesin dikkatini çeker.

– Çekmiş de zaten. (Zeval) öldükten hemen sonra dedikodular başladı.

– Satamamışlar mı bu arada?

– Üçüncü şahıslara satsalar ve yurtdışına kaçsalar bile bulunuyor artık. Aile şirketinden hisse almak için paranın on kişiden dolaşması gerekiyormuş. Ben sana satıyorum, sen başkasına satıyorsun, o başkasına... böyle böyle on kişiye satılsa bile buluyorlar kaynağını.

– Bütün bu alışverişin de belgeli gelirle olması lazım tabii.

– E, evet, onu biraz halledebiliyorlar ama herkesin denetçi olduğu bu zamanda böyle işlere kalkışmak iyi cesaret. On kişiden biri bile gidip şikayet etse cezalı suç oluyor.

– Soruşturma bitmeden ihale yapılmaz mı diyorsun? Bu %25 üzerinde şüphe yok neticede, belki ayrı ayrı satarlar.

– (Zeval) ve çocuklarından başka iki ortak daha var. Birinin hissesi %40, diğerinin hissesi %20. Bunların biraz daha ucuza alma hakkı var, biliyorsun. Bir de şirketin iç işlerini daha iyi biliyorlar. Bence ihalenin durdurulmasını talep edeceklerdir. Yabancı ortak almamak için.

– Ben biraz çalıştım. %25 hisseye yediyüz milyon verebiliriz sanki.

– Krediyle mi?

– Yüz milyon özkaynak, geri kalanı iki yıl vadeli kredi. Krediye de gıda şirketindeki hisseleri satıp öderim.

– Gıda işinden çıkıyor musun yani?

- Gıda fiyatları artmaya devam ederse her şey belirsiz hale gelecek. Devletin doğrudan dağıtımına başlayacağı da konuşuluyor.
- Devlet doğrudan dağıtımına başlamaz da, ihaleler büyütülecek diyorlar. Onbin kişi için değil, yüzbin kişi için yapılacaktı. Her şehirde en fazla on-onbeş dağıtıcı bırakmak istiyorlar. Belki toptancılar girer artık bu işe.
- Ne diyorsun, bırakalım mı gıda işlerini?
- İnşaata başlayacaksın, onun nasıl olduğunu bilmeden, hayır bırakma. Ben olsam bir iki gıda şirketi daha almaya çalışır, bildiğim işi yapardım ama sen bilirsin. Şirket ve para senin.
- Sıkıldım gıda işinden. Satıp kurtulmak istiyorum. Hizmet sektörlerinde insanların keyfine çok bağımlısın. %3-5 seviyesinde geziyor kar. Daha yüksek istersen alamıyorsun zaten. Üretici kazanıyor en çok. Belki bir iki çiftlik alabiliriz. Genelde hep dikey büyüyen şirketler kazanıyor. Kendi üretiyor, kendi satıyor.
- Buna bakalım. Et üretim çiftliği ihalesi vardı geçenlerde. Bu daha mantıklı olur. Sıkıntını da başka şekillerde çöz artık. Tecrübe kazandığın işi bırakmak bence anlamsız. İnşaattan da sıkılacaksın.
- Bazen her şeyi satıp, bundan sonraki hayatımda o parayı yiyerek geçinmek istiyorum.
- Bütün zenginlerin yapması gereken o ama ölünceye kadar bırakamıyorsunuz, nedense...
- İkisi de güldü. (Yesur) biraz daha sinirliydi.
- Neticede bu ihaleye girme diyorsun? diye tekrar başa döndü.
- Yediyüz milyona alamazsın, masraf ettiğine değmez bence. İki milyara kadar yolu var diyorlar.
- Diğer ihaleye bakalım o zaman. Beşbin kişilik gıda ihalesi. Kişi başı 23'ten girmeyi düşünüyorum.
- Demografisine baktın mı?
- Fakirler. Ekstra gıda alacaklarını sanmıyorum. Çoğunun robot dolabı bile yokmuş.
- Saatle sipariş alıp, dronla dağıtım yapacaksın.
- Evet. Üçbin kişinin de ekstra gıda alacağını düşünüyorum.
- Bence kişi başı 23 başa baş noktası. Bir de belirsizlik diyorsun.
- Daha fazlasını bırakmazlar. (Nevas)ın şirketi giriyor o bölgede ihalelere hep. Onlar da doğrudan üretim yapıyorlar.
- Yanına üretici ortak bulabilirsin belki.

– (Nevas)a sorsam olur. Belki bu defa bırakır ihaleyi. O zaman kişi başı 25-27 isteyebiliriz.

(Nevas) (Yesur)un bir zamandır arkadaşıydı. Yirmi yıl önce ikisi de sıfırdan kredilerle şirketler kurmuş, sonra kendilerini büyük şirket sahibi bulmuşlardı. O zamandan beri hem rekabet ederler, hem arkadaşlıklarını sürdürürlerdi. (Yesur) bir mesaj gönderdi, uygunsa kendisiyle bir toplantı yapmak istediğini söyledi.

(Nevas) – şimdi mi? diye tek bir soru sordu.

– Evet, hemen, beş dakika, bugünkü ihaleyle ilgili bir şey soracaktım.

– Hangi ihale dedi (Nevas)

– (Kamilos)taki ihale. Beşbin kişilik gıda dağıtımı.

– Bir şey bilmiyorum o konuda dedi (Nevas).

– Girmeyecek misin?

– Hayır. Başka sorunlarım var, sonra anlatırım. Sen girebilirsin, ben yokmuşum gibi.

– Tamam, konuşuruz dedi (Nevas).

Tekrar muhasebecisinin ekranını açtı. – (Nevas) ihaleye girmeyecekmiş dedi.

– O zaman daha yüksek bir fiyat verebilirsin.

– Başka kimler giriyor olabilir?

– (Däim) veya (Sebur Dağıtım) olabilir.

– Arayıp sorsak mı onlara da?

– Biri şikayet ederse ihaleye giremezsin. Farkındasın değil mi? İhaleye girecekler arasında iletişim yasak.

– Sen arasan? Ağızlarımı arasan mesela, kaçtan girecekler?

– Hayır, ben öyle şeyler yapamam. Seninle bağı olmayan biri olması lazım soranın. Ona da ne kadar doğru bilgi verecekleri meçhul.

– Suç ve mafya tarihi belgeseli seyrettim de geçen. Eskiden bu işler çok kolaymış. Arayıp ihaleye girecekler biraz para veriyormuşsun ve çekiliyorlarmış. *Çıkışma* deniyormuş buna. Çekilmezlerse işin içine silahlı adamlar giriyormuş.

– Robotlar yapmıyordur ihaleleri dedi (Mustem) gülerek.

– Hayır, tabii ki, robotlar yok o zaman. Herkes aynı odaya giriyor ve fiyat veriyorlar. Kapıdan adamı almazlarsa ihaleye giremiyor. Düşünsene, ben bazı günler on ihaleye giriyorum. Bunun için on ayrı odaya girmek gerekiyor.

– Hayatın daha yavaş olduğu zamanlardan bahsediyoruz. O zamanlar kimse günde on ihaleye girmiyordur.

– Evet ama yine de fiyatların önceden belirleniyor olmasını kıskandım. Şimdilerde gık desen şikayet ediyorlar. Bu şirket ihalesinde kimseyle konuşamadım o yüzden.

– İyi etmişsin konuşmayarak. Bilgi alacağım derken hapse girmeye gerek yok.

Bir süre daha konuştular. Sonra (Yesur) fiyat konusuna tekrar döndü ve kafasında belirlediğini söyledi. Saat 10 ve 10:30 arasında fiyatları verebilecekti. Saat 11’de de belli oluyordu.

İhale sistemine biyometrik ve kimlikle giriliyordu. Beş dakika daha oyalanmak için robottan bir kahve daha istedi. – Bu sefer sade istiyorum. Saati – günlük kafein miktarını aşıyorsunuz efendim diye müdahale edecek oldu. – Tamam, tamam, öğleden sonra içmeyeceğim, şimdi ihale zamanı diyerek onu susturdu.

Sisteme girdiğinde (Mustem)in dediği gibi şirket ihalesinin açılmadığını gördü. *Açılan soruşturma nedeniyle iptal edilmiştir. İki hafta içinde tekrar açılacaktır.* Çocukların durumunu bir haftada belirleyeceklerdi. *Hakedilmemiş mal edinme.* (Zerkubia)nın önemli suçlarından biri. Hapse atılmaktan daha kötüsü tüm mal varlığına el konulması ve on yıl süreyle iş yapamıyor olmak. Çocuklarına istediğin kadar harcama yapabiliyordun. En iyi okullar, en iyi oyuncaklar, en güzel tatiller... Ama onlara şirket hissesi veya sermaye veremiyordun.

Bir zamanlar gittiği (Ekonomi Hukuku) dersinde bunu sormuştu. *Bir baba tüm malını çocukları için harcarsa suç değil ama bunu onlara bırakırsa suç, nasıl oluyor?* Hocası çocuğun için harcadığında para ekonomiye tekrar dönmüş oluyor, para kendi kendine harcanmaz, çocuğun için harcaman o parayı bir şekilde ekonomiye döndürmek demek. Para harcama potansiyeli demek. Çocuğuna bu potansiyeli harcanmadan bırakırsan, o da bunu kullanarak toplumun geneli aleyhine avantaj kazanmış olur demişti.

İşyeri sahipleri o nedenle parayı çocukları için harcamayı tercih ederler, onlara hayata sermayesiz tutunmayı öğretirlerdi. Müteveffa (Zeval)in de benzer şekilde davrandığını düşünüyordu, belki çocuklar hisseleri kendileri kazanarak almışlardı. Genelde çocuklar bu çeşit şüphe ve soruşturmalara uğramamak için ailelerinden ayrı iş yapıyorlardı, herkes gibi devletin sermaye ve kredi desteğini alıyor ve genelde de başarılı oluyorlardı. Mirasen gelen sermaye etkisini ortadan kaldırırsanız da, çevre etkisini ortadan kaldıramıyorsunuz ama bu da herkes için kabul edilebilir bir durumdu.

(İhale ve Gelir Dairesinin) sisteminden gıda ihalesini aradı. (Kamilos) bölgesinde 5843 kişinin gıda ihalesi. *Beklenen nüfus artışı* bilgisine baktı, *47 kişi mi?* *Bu fakir mahallelerin nüfus artışı da önemli bir sorun.* *Hala doğal yoldan üremeye devam ediyor olmalı.* *Ne kadar kolaylaştı bu işler halbuki.* Kendi kendine güldü. Vazektomi çoğu erkek için neredeyse sıradan bir operasyon halini almıştı. *Çocuk istiyorsan kendini klonla* demişti biri, *gen tedavisi yapılması daha kolay, kimseyle paylaşmana gerek yok ve kendinin aynısı oluyor.* *Hatta cinsiyet değişikliği bile yapıyorlar artık.* *Kız çocuk istersen.*

Hesaplarını yeniden yaptı. Günlük 23 yerine 24'ten hesap etti ve sisteme bu şekilde girdi. *Risk almaya gerek yok bu insanları besleyeceğiz diye.*

İhale sonuçlarını beklerken şirket ihalesiyle ilgili haberleri aradı. Sosyal akışında bir şeyler var mı diye baktı. Yoktu. Konuyla ilgili bir haber buldu ama *soruşturma en kısa zamanda tamamlanacaktır* şeklinde bildik yadayada dışında bir bilgi yoktu. Çocukları kendi aramayı düşündü, ne diyeceğini bilemediği için vazgeçti.

– Spor salonuna erken gitsem olur mu diye sordu saatine. – Rezervasyonunuzu 10:30'a aldım efendim dedi saat. – Tamam. Hemen spor kıyafetlerimi getir o zaman. – Tamam efendim.

Giyindikten sonra bir uçan scooter çağırdı. Bunlar yeni moda. Pahalı ama havalı. Yerden yirmi santimetre yukarıda gidiyor ve tekerlekli olmadığı için daha rahat ve güvenli. Spor salonuna ulaşması yedi dakika aldı.

Spor salona girerken ihalenin sonucu geldi. *(Kamilos) gıda dağıtım ihalesini kişi başı 20 sester fiyat veren (Supramax) almıştır. 20 mi? Bildiği bir şirket değildi. Üreticilerden biri olmalı.*

Canı sıkılınca sol omzunda hissettiği o ağırlık geri geldi. Kolundan boynuna doğru yayılan bir ağırlık. Ağrı değil, sıkıntı. Spora başlamadan önce EKG çekilmesi şarttı. Sağlığını soran robota *bir de kan tahlili yapar mısınız* dedi. Robot bir iğne çıkarıp kolunu uyuşturdu ve başka bir iğneyle kan aldı. EKG analizinde bir bulguya rastlanmadı ama içine şüphe düşmüştü. Sadece yürümeye karar verdi. Biraz da bir şeyler okurum.

Yürüyüş bandının sanal gerçeklik kaskını taktı. Dünyada bir yere ait olmayan bir deniz kenarında yürümeye başladı. Aklının kaybettiği ihaleden uzaklaşması için bir şeyler seyretmek istedi ama sıkıldı. *Ardarda kaybettiğim sekizince ihale. Bu gidişle hepimiz birbirimizi batıracağız.*

Başka bir iş yapması gerektiğini bir zamandır düşünüyordu ama hangi iş acaba? Kıyafet dağıtımlarının bir süredir gıdadan daha karlı olduğunu söylüyorlardı ama modayı takip etmek gerekiyordu. İnsanların sevdikleri kıyafetler sunmak, yiyecekleri gıdayı sunmaktan zordu. Sahibi ölmüş ve devletçe satılan ufak şirketleri alıp büyütme gibi bir fikri vardı ama ufak şirketlerin sahiplerinin kolay ölmediğini görmüştü.

Yarım saatin sonunda banttan indi. Kendini düşün sıcak suyuna bıraktı. Sonra saunaya girdi ve bir şeyler okudu. Tekrar bir duştan sonra yemek için bir restorana gitti. Zihni ihaleden ve işten uzaklaşmıştı.

Garson robot *geç bir kahvaltı mı, erken bir öğle yemeği mi efendim* diye sordu. *Erken öğle yemeği, meclise gitmem gerek, bana sarımsaklı kağıtta levrek yapar mısın* dedi. *Tabii ki efendim* dedi ve gitti. Beş dakika sonra yemeği getirdiler. Yanında zencefilli kola istedi. Yerken bugünkü meclis gündemini okudu.

(Zerkubia)da her şehirde o şehrin işleyişini denetleyen bir (Binler Meclisi) vardı. Uygun şartlardaki her bin kişiden biri kurayla belirleniyor ve altı ayı stajyer üye-

lik, toplamda iki yıl şehirle ilgili tüm kamu işlerinin denetimini yapıyordu. (Binler Meclisi) ihaleler, insanların temel ihtiyaçlara ulaşımı, memurların ve işçilerin görevlerini hakkıyla yapıp yapmadığı, jumrelerin işleyişi ve genel olarak tüm şehir hakkında denetleme hakları vardı. Şehir sakinlerinden gelen şikayetleri ve ihbarları dinliyor, bunların gerekli kurumlarca hakkıyla takip edilip edilmediğine bakıyorlardı.

(Yesur) üç ay önce meclise kurayla seçilmişti. Reddetme hakkı vardı ama hem normalde kazandığının iki katı ödeniyor, hem de çevre edinme açısından iyi oluyordu. Haftada üç gün öğleden sonraları toplanıyorlardı. (Yesur) henüz staj aşamasında olduğunda işleyişi öğrenmekle meşguldü.

(Zerkubia)da bir de (Milyonlar Meclisi) adıyla bilinen, devlet hakkında benzer şekilde genel denetim yapan bir meclis vardı. (Binler Meclisi)nin valiyi görevden alma hakkı olduğu gibi, (Milyonlar Meclisi)nin de bakanları ve devlet başkanını görevden alma hakkı vardı. (Zerkubia) tarihinde üç dört vali bu şekilde görevden alınmıştı.

Eskiden *güçler ayrılığı* diye bir kavramdan bahsediyorlardı. Yargının önünde teorik olarak herkes eşitti ancak aynı bürokrasinin sağ elinin, sol elini yargılaması, bunların da kendileri üzerinde hakimiyet kurmuş politikacıları yargılaması çok nadir görülen olaylardandı. Ayrıca burada tersinden de bir çatışma vardı. Yargılama aslında *adalet* gibi bir propagandanın arkasında bürokrasinin hakimiyetini tescil eden bir mekanizmadan başka bir şey değildi. Klasik devlet sistemlerinde siyasetçilerin yargılanması zaten siyasi bir olaydı ve bürokrasi bu yolla *adalet* yerine *kimseye hesap vermeden hesap sorma yetkisine* sahip oluyordu. Siyasetçilerin güç edindikleri için yargılanamaz hale gelmesiyle, yargı mensuplarının güç edindikleri için bir *yargıçlar diktatörlüğüne* yol açması iki kötü alternatifti.

İnsanlar kendi adalet anlayışlarını paylaşan yargıçların hükümlerinin adil, diğerlerinin zulüm olduğunu düşünür. İnsanlar aynı şekilde kendi anlayışlarında olan bir diktatöre de ses çıkarmayacaktır. Bu gibi sebeplerle *adalet* ve *hukuk* bir takım idealist, dünya dışı kavramlarla izah edildiğinde her zaman *kabile hukukuna* dönüşür, *bizim gibi olanların bizim gibi olmayanlar üzerindeki hakimiyet göstergesi*.

(Zerkubia) anayasası bu sebeple bürokrasinin denetimini başka bir bürokrasiye bırakmaz. Diğer bürokrasilere nazaran daha küçük ve sınırlı olduğu halde bürokrasinin kendi yöneticilerini yargılayamayacağını anlamıştır. Bunun yerine bürokrasinin kontrolünde olmayan meclisler kurar. İnsanlar sınırlı süreyle bu meclislere seçilir ve bürokratik işleyişin kanunların ruhuna uygun olup olmadığını denetler. İnsanlar arasındaki temel adalet duygusuna ve yanlış yapana karşı oluşacak *hasedi* genel adaleti sağlayacağına inanır.

(Yesur) da 5 ay önceki kurada şehrin (Binler Meclisi)ne seçilmişti. İşeyişin nasıl olduğunu öğrenmek için 5 aydır haftada üç gün, öğleden sonraları meclise gidiyor, oy hakkı olmadan oturumları dinliyordu. Meclisin en masraflı üyelerinden biriydi, çünkü günlük kazancı (Yesur) kadar olan fazla kimse

yoktu. Meclisin çoğunluğu maaşlı çalışan veya temel gelirle yaşayan insanlardı. Herkes kurada çıktığı günkü gelirinin iki katını aldığı için, (Yesur)a da saati 900 Sesterden ödeme yapılıyordu.

Bugünkü meclis gündeminde (Kasevon)daki ev yapım çalışmalarının gecikmesi, (Buremas)taki gaz dağıtım şirketinin iflasının hileli olduğu, iki gıda dağıtım ihalesinde ve bir cenaze hizmetleri ihalesinde *çıkışma* alındığı gibi şikayetler vardı. Jumresinden ayrılmak isteyen birine (Jumreler Dairesi)nde zorluk çıkarıldığı, ve bir yargıcın davalarını geciktirdiğini söyleyen yedi kişi şikayet etmişti. (Yesur) bunların bazısının mahkemelere gönderileceğini öğrenmişti. İnsanlar bürokratik yargıya nazaran kendilerine yakın gördükleri (Binler Meclisi)ne normal şikayetlerini de yapıyorlardı ve Meclis de bunları yargıya gönderiyordu. Yargının görevini yapmadığını söyleyenler oluyordu, onlara meclis bakıyordu.

Uzaktan bağlanıp görüşmeleri takip etmek de mümkündü ama salonda bulunmak insanların ne istediğini anlamayı kolaylaştırıyordu.

Toplunun fotoğrafı demişti bir arkadaşı. Seçim veya referandum gibi değil, onlar üzerinde çalışılmış, orası burası çekiştirilmiş anlık görüntülerdi. Profesyonel politikacıların bitmek tükenmek bilmeyen *meslekleri* halkı istedikleri yöne çekip iştirip bir fotoğraf almaktı. Seçimler bu işe yarıyordu sadece.

(Binler Meclisi) ise daha çok uzun pozlama bir fotoğrafa benziyordu. İnsanlar iki sene boyunca görev yaptıkları için daha anlamlı fikirlerini edinmek mümkündü. Sekterlik, gruplaşma, partileşme burada da vardı. İnsanlar birbirlerinin jumrelerini öğrendikten sonra buna göre hizalanıyorlardı. Görev yaptığınız sürece hepsi değişen 485 üyeyi tek tek tanımak mümkün değilse de kimin hangi taraftan olduğu, nasıl bir *ölümsüzlük hikayesine* inandığını belirlemek uzun sürmüyordu. Yine de bu hizipleşmenin meclisi ele geçirmesine pratik sebepler müsaade etmiyordu. Hem kalabalık, hem de sürenin kısalığı. İnsanlar yerlerine alışınca kadar 18 aylık görev süreleri bitiyordu.

6 ayda bir kura çekilirdi. 15 yaşından büyük zihinsel engeli olmayan her süreç- daşın eşit şansı vardı bu kuralarda. Her 1000 kişi için 2 kişi, biri asil, biri yedek. Kurada çıkanın iki haftada cevap vermesi gerekiyordu. Nadiren asil üyeler kabul etmiyor, onlar yerine yedeklere soruluyordu. Ömrü boyunca iki defa kurada çıkmak da mümkündü. Her dönemde üç-dört kişi *tecrübeli* olurdu.

Meclisin işleyişi çoğunlukla robotlar tarafından sağlanıyordu. Bir başkanları yoktu. Bir şikayet yapıldığında meclisin 20-30 üyesine rastgele gidiyor, onlar da bunun genel görüşmeye değer olup olmadığını belirliyordu. Genel görüşmelerde de *görevsizlik* verildiği oluyordu. (Binler Meclisi)nin görevi devletin doğru çalışıp çalışmadığını denetlemektir ve yargı sisteminin bakması gereken konuları onlara gönderiyorlardı.

(Yesur) *stajyer üye* olarak oy hakkına sahip değildi ama konuşma yapabiliyordu. Görüşülecekler arasındaki gıda ihalesinde rüşvet konusu ilgisi çekti. Dosyayı biraz okumaya karar verdi.

(Gulepta) adıyla bilinen eski bir mahalle yenilenmişti. Şehrin merkezindeydi ama tüm mahalle boşaltılmış, binalar yıkılmış ve yeniden yapılmıştı. Yerleşmeler yeni başlıyordu. Buranın gıda ihalesinin çok kısa süre duyurulduğu ve gireceklerin de birbirlerine *çıkışma* verip uzaklaştırıldığı söyleniyordu. Çıkışma konusunu mahkemeye göndereceklerdi, meclisin özel hayatı içine alan soruşturma yapması mümkün değildi ama ihale sorumlusu memurun görevini doğru yapıp yapmadığını inceleyeceklerdi.

Memur ihaleyi gece 2'den sabah 8'e açık tutmuş ve ihaleye tek bir firma girmişti. O da kişi başı 37 Sester fiyat vermiş, ihaleyi almıştı. Nüfus küçüktü, mahallede yeni taşınan 800 kişi vardı ve yıl içinde bu kadar daha gelmesi bekleniyordu. Bu gibi belirsizlikler ihale fiyatını yükseltirdi ama 37 yapmazdı. Memurun ihaleyi bu kadar kısa süre açması da bir kabahattti.

Memurun ne diyeceğini bilmiyordu ama muhtemelen kamu hizmetinden men edilecekti. Neden ortaya çıkması böyle kolay bir şey yaptığını merak etti. Belki kimsenin şikayet etmeyeceğini düşünmüştü. *Ne kadar rüşvet almıştır* diye düşündü. İhale normalde 10 Sester pahalı olsa, sahibi yıllık 100bin Sester civarı aşırı kar etmiş olur, bunun da onda biri olsa... Bunun yarısını dağıtmıştır en az. Bunu bulmaları zor değil, gelir ve gider kayıtlı olmalı. Vergi olmadığı için gelirini giderini takip etmek de *tehlikeli* değil.

Tabletine yapacağı konuşmayla ilgili not aldı. İhale sorumlusunun görevini yapmadığı açıktı ve bu fiyatla ihalenin kabul edilmiş olması bir soruşturmayı gerektiriyordu. Kendini tanıtmayı da unutmamalıydı, *bugün bir ihaleye girdim* de demeliydi.

Diğer ihale şikayetlerine de göz gezdirdi. (Kasevon)daki inşaat şirketinin iflasının hileli olduğu söyleniyordu. Sahibi tanıdıklarına şirket kurdurmuş, kendi yapacağı işleri o şirketlere alacağı ödenekten daha fazla paraya yaptırmıştı. İnşaat şirketinin iflası (Mülkler ve Şirketler Mahkemesine) gitmişti. İşlerin yarısı da bitmiş görünüyordu. Aldığı para da bundan daha azdı. Denetlemeler de yapılmıştı. Yüklenici şirket iflas ettikten sonra yeni ihale açmakta gecikmişlerdi. Evler zamanında yetişmemiş ve bu yavaşlığı şikayet ediyorlardı.

Tablete bakarken salon sesleri kesildi, ışıklar sonuna kadar açıldı. *Yönetici robotlar* yerlerini aldı. Açılış müziği çalmaya başladı. İnsanlar dışarıdan salona gelmeye başladılar.

Tabletlerinde *kesin gündem* belirdi. İlk sırada emrindeki insanlara kendi jumresinin işlerini yaptıran bir polis komiserine ilişkin şikayet vardı. Dört kişi söz almak istedi. Onar dakika konuştular. Konuşanların kim olduğu tabletlerde beliriyordu. Üçüncü konuşmacı hariç hepsi komiserin aleyhine konuştular. Lehide konuşan da komiserin jumresindendi. Oylama yapıldı ve komiser görevinden alındı. Polislerin lehine karar çıktığını hiç görmemişti zaten. Yetkileri geniş olmasına rağmen eğer bunları suistimal ettikleri görülürse hemen görevden alınıyorlardı.

Bu konuşmalar sırasında (Yesur) tabletinde jumre ayini için tüm görüşmelerin durdurulmasını isteyip istemediğini soran bir mesaj gördü. *Görüşmelerin durdurulmasına gerek yok, ben kendim çıkar güneşi selamlarım.* Acele adımlarla çıktı. Güneşe tapan bir jumreye mensuptu ve günlük tek ibadetleri güneş zirvedeyken ona dönüp dua etmekten ibaretti. *Hayatın ışığı, yıldızların perdesi, hakikatin tek kaynağı, seni selamlarım. Bana ışığının aydınlığını ver ve beni karanlıklardan koru. İçimi ve dışımı aydınlat ve gözümü aç. Ufkumu genişlet ve beni yarattığın dünyaya ışığını yansıtanlardan eyle.* Güneşi gören bir pencereyi açtı. Ellerini birleştirip, gözlerini kapattı, güneşe doğru dönüp duayı okudu. Başını hafifçe eğip selam verdi ve geldiği hızla salona geri döndü.

Her üyenin 15 dakika için oturumu durdurma hakkı vardı. Sistem bu talepleri birleştirir, belli aralarda mola yapardı. Üyeler isterse kendileri çıkabilirdi. Görüşmelere katılım mecburiyeti olmadığı için müslüman jumreleri gibi toplu namaz molası vermek gerekmiyorsa görüşmeleri kesmiyorlardı.

Döndüğünde başka bir konuya geçmişlerdi. Şikayet jumresinden çıkmak isteyen kadınlara zorluk çıkardığı söylenen (Jumreler Dairesi) yöneticisi ile ilgiliydi. Kendi jumresinden olan birkaç kadın ayrılmak istemiş, bunları kayda almamak için onlardan gereksiz belgeler talep etmişti. Jumre bir lezbiyen jumresiydi, (Jumreler Dairesi)nde çalışan yöneticinin bu kadınlarla ilişkisi olduğu için ayrılmalarını zorlaştırdığı söyleniyordu.

Kadın salondaydı. Böyle durumlarda meclis üyelerinin konuşmaları arasında şikayet edilenler kendini savunur ve en son genel bir savunma yaparlardı. Bir konuşmacı vardı zaten. O da yöneticinin istediği belgelerin normal olduğunu, herhangi bir zorluk çıkarmaya çalışmadığını anlattı. Kadın da aynı şekilde bu kadınların kendisine komplo kurmak için böyle yaptıklarını, konunun kendi jumresinin iç işleriyle ilgili olduğunu söyledi. Şikayetçiler jumreden ayrılmış, hatta biri gittiği yerden de başka bir yere gitmişti. Oylama yapıldı ve yöneticinin bir kabahati olmadığına karar verildi.

Önündeki tablet üçüncü görüşmeye geçmeden önce öğle namazı için mola verileceğini söyledi. Yüzden fazla üye çıktı. (Yesur) önünde oturan kadının tabletinde oynadığı oyuna baktı. Desenli yastıkları düzenlemeye çalışıyordu. *Yüzyıllardır aynı oyunları oynuyorlar* diye düşündü. Saatine – yeni ihale ilanı var mı? diye sordu. Aklına soracak bir soru gelmemişti. *Oynayacak oyunlar bulmalıyım*

- 18 ihale var efendim dedi saati. Bunlardan sekizi gıda dağıtım, üçü kıyafet, dördü genel ihtiyaç ve tamirat ihalesi. Ayrıntılara bakmak ister misiniz?
- Gıda dağıtımına bakmak isterim. Onları işaretlerle, akşam bakayım. Genel ihtiyaç ve tamiratları da işaretlerle. Bunların hepsi şehir içinde değil mi?
- İki (Kopradino)da, diğerleri şehirde efendim.
- (Kopradino)dakilere girmiyorum. İşaretlediklerinden onları kaldır.

Bu arada toplantı yeniden başladı. Üçüncü konu kendisinin de konuşmayı düşündüğü gıda dağıtım ihalesindeki rüşvetle ilgiliydi. Tabletinden sisteme

konusmak istediğini söyledi. Sistem yirmibeş konuşmacı olduğunu ve kurayla bunlardan onikisinin seçileceğini söyledi. Gıda dağıtım ihaleleri herkesi ilgilendiren konular olduğu için konuşmacısı da çoktu herhalde. Ayrıca rüşvet ve kayırma gibi konuların rağbet gördüğünü keşfetmişti.

Sistem az sonra yedinci sırada konuşacağını bildirdi. Konuşmalar yerinden kalkmadan yapılıyordu. (Yesur) da yeniden dosyayı inceledi. Notlarına baktı.

Bütün konuşmacılar sırayla aynı şeyleri söylüyordu. İhale fiyatı çok yüksekti. İhale çok kısa zaman askıda kalmıştı. İhale memurunun bunlara yetkisi olmasına rağmen yetkiyi kötüye kullandığı belliydi. İhalenin iptal edilmesi ve memurun görevden alınması gerekiyordu. Konuşmacıların biri şikayetçilere 1000 Sesterlik ödülün 2000 Sester yapılmasını istedi. Bunu da oylayacaklardı. Kendisine sıra geldiğinde (Yesur) da aynı şeyleri söyledi. Memur sonucu bildiğinden olacak görüşmeye katılmamıştı. Söylecek sözü olmadığı anlamına geliyordu.

(Zerkubia)da memurluk süresi nadir durumlar dışında beş yılla sınırlıydı. Devlet hizmetinde beş yıl çalışınca görev süreniz bitiyor ve üç yıl devlette çalışamıyordunuz. İhale memurunun beş yıllık süresi de altı ay sonra bitiyordu. (Yesur) konuşmasında buna dikkat çekti ve kamu hizmetinden ömür boyu men edilmesi gerektiğini söyledi. Ondan sonra gelen konuşmacılar da bunu tekrarladılar.

En son ihalenin iptali, memurun ve ihaleyi alan şirketin mahkemeye gönderilmesi, şikayetçilere normalin iki katı ödül verilmesi, memurun ömür boyu bir daha devlet hizmetinde çalışamaması oylandı ve kabul edildi. Beş aylık gözlemlerinde rüşvet konulu hiçbir şikayetin sonuçsuz kalmadığını görmüştü. Bu da aynı şekilde bitti.